

Csernobil 1986

Kompetenciaterület:
Szociális, életviteli és környezeti kompetenciák

10. évfolyam

Programcsomag:
Polgár a demokráciában

A modul szerzője: Bányai László

MODULLEÍRÁS

Ajánlott korosztály	15-16 évesek
Ajánlott időkeret	6 × 45 perc
A modul közvetlen célja	Közös gondolkodás a csernobili katasztrófa felidézése kapcsán a világ energiagondjairól, a tájékoztatásról, az emberi félelmekről és a globális összefogás szükségességéről.
A modul témái, tartalma	Témák: Kapcsolatok – felelősség, kommunikáció; konfliktus – dilemmahelyzet, katasztrófa; világkép – tudomány, jövő; társadalmi nyilvánosság – információáramlás, propaganda, manipuláció; globalizáció – fenntarthatóság, energia, világproblémák; személyiségek Tartalom: A baleset krónikája. A reaktor működési sémája. A katasztrófát előidéző végzetes hibák. A szemtanúk gondolatai. A tájékoztatás csődje és a suttogó propaganda. A baleset 20. évfordulója – magyar expedíció Csernobilban. A katasztrófa a számok tükrében. Az atomerőművek jövője.
Megelőző tapasztalat	A maghasadás és az atomerőművek működési elvének alapvető ismerete
Ajánlott továbbhaladási irány	A diákok által a modul végén megfogalmazott kérdések megválaszolása
A kompetenciafejlesztés fókuszai	Önismerettel összefüggő kompetenciák: autonómia Önszabályozás: felelősségvállalás, tekintet másokra A szociális kompetenciákhoz szükséges kognitív készségek: kritikai gondolkodás Társas kompetenciák: véleményalkotás, együttműködés
Kapcsolódási pontok	A NAT-hoz: Ember és társadalom; Ember a természetben Tantárgyakhoz: fizika; társadalomismeret Modulokhoz: Gondolkozz, Einstein! (szka209_16); Olajválság a láthatáron (szka210_24)
Támogató rendszer	Szatmáry Zoltán–Aszódi Attila: <i>Csernobil</i> . Tények, okok, hiedelmek. Typotex Kiadó. Budapest, 2005

Módszertani ajánlás

A modul egy teljes iskolai napot igénylő projektnapként van megtervezve, ugyanakkor tematikus részekre is bontható, és úgy is értékes kiegészítője lehet az atomenergia felhasználásához kapcsolódó bármilyen résztéma feldolgozásának.

A tanári segédletek között ajánlott filmek mindegyike alkalmas arra, hogy tovább mélyítse a témához kapcsolódó ismereteket.

Tekintettel arra, hogy olyan témáról van szó, amely – különösen kerek évfordulók idején – újra és újra helyet kap a sajtóban, érdemes mindig a legfrissebb anyagokkal dolgozni (a tanári mellékletben erre több helyen is utalunk.). Ilyen esetben a modul által ajánlott anyagok másokkal is felcserélhetők.

A modul mellékletei

Tanári segédletek

- P1 – Kivetíthető képek a csernobili balesetről
- P2 – Háttérinformációk az erőműről
- P3 – Kivetíthető és/vagy kinyomtatható ábra a csernobili típusú reaktor működéséről
- P4 – Részletek Federik Pohl: *Csernobil* c. regényéből
- P5 – Szemtanúk emlékei
- P6 – Kivetíthető térkép a csernobili katasztrófa nyomán kialakuló sugárszennyezésről
- P7 – Háttérinformációk a magyar állambiztonság korabeli információs gyakorlatáról
- P8 – Kivetíthető képek (külön mappában)
- P9 – Háttérinformációk (A magyar Nukleáris Társaság expedíciója, 2005)
- P10 – Útmutató a statisztikai adatok kezeléséhez
- P11 – Filmajánló

Tanulói segédletek

- D1 – Pesti viccek 1986-ból (csoportalkotó kártyák)
Összesen annyi kártyára van szükség, ahány tanuló van az osztályban.
- D2 – A baleset krónikája (eseménykártyák)
Minden lapot egy példányban kell lemásolni, és felhasználás előtt részekre kell vágni.
- D3 – A hat végzetes hiba (csoportos feladatlap)
A lapot öt példányban kell sokszorosítani.
- D4 – Titkos külügyi jelentések (szemelvények)

A lapot öt példányban kell lemásolni.

D5 – Suttogó propaganda (szemelvények)

A lapot öt példányban kell lemásolni.

D6 – Csernobil a számok tükrében (cédulák)

Minden cédulából egy példányra van szükség. E cédulák saját gyűjtéssel kiegészíthetők.

D7 – Teller Ede *Az atomreaktorok jövője* c. előadása (ELTE, 1996) – részlet

A lapot minden tanuló számára le kell másolni.